

การส่งเสริม การบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
Promoting Over Nutrition Management of Primary School Students in
Schools under the Nonthaburi Municipality Nonthaburi Province

จिरาวรรณ รักษาชนม์
นิสิตมหาบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
โทร.096-882-0542 E-mail: jirawan0968820542@gmail.com
เสกสรรค์ มานวิโรจน์
คณบดี คณะวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
โทร.081-839-7238 E-mail: samana@rpu.ac.th

Jirawan Raksachon
Master student Master of Education Program,
Faculty of Arts, Rajapruk University
Sakesun Manawiroj
Dean of Faculty of Health Sciences,
Rajapruk University

รับเข้า: 31 ตุลาคม 2562 แก้ไข: 22 พฤศจิกายน 2562 ตอรับ: 26 พฤศจิกายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกิน ลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกิน เปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกิน และเปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน 116 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD

ผลการวิจัย พบว่า 1) การส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, $SD = 0.27$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.21$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครู เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินไม่แตกต่าง ยกเว้นระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินแตกต่างกันและผลการเปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหาร ภาวะโภชนาการเกิน ประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี

Abstract

This research aimed to promote Administration overweight. The administration overnutrition compare the promotion of nutritional excess. And compare the characteristics of over nutrition management. The sample groups were 116 teacher and school administrators of schools in Nonthaburi Municipality by simple random sampling. The data were collected by 5 range-rating-scale-questionnaire with Index of item-Objective Congruence (IOC) 0.99. The descriptive statistics were used in this study by showing general information with percentage, mean, t-test, One-way ANOVA, LSD and content analysis.

The results showed that: 1) Promoting Over Nutrition Management of administrators and teachers in schools under the Nonthaburi Municipality in the overall is at a high level ($\bar{x} = 3.99$, $SD = 0.27$) and when considering each aspect found that it is at a high level in all aspects. 2) The management of overweight administrators and teachers in schools under the Nonthaburi Municipality in the overall is at a high level ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.21$) and when considering each aspect found that it is at a high level in all aspects. There are no differences in opinions on the promotion of nutritional administration. Except education levels are different there are different opinions on promoting nutritional administration. And the comparison of the characteristics of over nutritional administration of administrators and teachers when classified by gender, age, educational level, it was found that administrators and teachers with different gender, age, and

educational level There are different levels of practice with statistical significance at the .05 level.

Keywords: over nutrition management, primary school, Nonthaburi municipal school

บทนำ

ภาวะโภชนาการเกินหรือโรคอ้วน มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการดูแลนักเรียนไม่ถูกต้องทำให้มีน้ำหนักเกินกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งผู้ปกครอง ได้แก่ พ่อแม่ หรือญาติพี่น้องมีทัศนคติในการชื่นชมเนื่องจากเด็กจะดูแข็งแรง น่ารัก แต่โดยส่วนใหญ่ น้ำหนักมักจะไม่ลดเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่การมีน้ำหนักเกินมาตรฐานถือว่าเป็นภาวะด้านโภชนาการเกินหรือโรคอ้วนเมื่อโตขึ้น จึงเป็นปัญหาในทุกประเทศทั่วโลกมักที่มีเด็กที่เป็นโรคอ้วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและยังคงเพิ่มจำนวนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง องค์การอนามัยโลกหรือ World Health Organization (WHO) (2011) รายงานผลการสำรวจล่าสุดในปี พ.ศ.2557 ว่าเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 41 ล้านคนมีภาวะโภชนาการเกินหรืออ้วน ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นปัญหาในประเทศที่ประชากรมีรายได้สูงเท่านั้น แต่ขณะเดียวกันโรคอ้วนในเด็กยังเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับกลางจนถึงต่ำอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง และครึ่งหนึ่งของเด็กที่เป็นโรคอ้วนคือเด็กที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย โดยคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2568 จะมีเด็กที่เป็นโรคอ้วนทั่วโลก จำนวน 70 ล้านคน และอุบัติการณ์ของโรคอ้วนและอ้วนรุนแรงยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไปจนถึง 20 ปีข้างหน้า สำหรับประเทศไทย จากข้อมูลของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2562) ในปัจจุบันพบว่าโรคอ้วนในเด็กวัยเรียนเป็นปัญหาที่ทางสาธารณสุขให้ความสำคัญ สถานการณ์ภาวะอ้วนในเด็กวัยเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.5 ในปี พ.ศ.2558 เป็นร้อยละ 13.1 ในปี พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ข้อมูลของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่รายงานสัดส่วนของเด็กไทยที่เข้าสู่ภาวะอ้วนในปี พ.ศ.2558 เด็กก่อนวัยเรียนจะมีสัดส่วนเด็กที่เป็นโรคอ้วนสูงขึ้น เมื่อเทียบระหว่างเด็กอ้วนและเด็กที่สมส่วนคิดเป็น 1 ใน 5 ส่วนและเด็กในวัยเรียนจะมีสัดส่วนของเด็กอ้วนอยู่ที่ 2 ใน 10 โดยเฉพาะเด็กในเมืองจะอ้วนร้อยละ 20 - 25 แสดงให้เห็นว่าอุบัติการณ์โรคอ้วนในเด็กไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี จัดอยู่ในกลุ่มกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีการขยายเมืองอย่างรวดเร็ว จึงมีเด็กอ้วนเช่นกัน (สำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี, 2561) โดยมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สังกัดเทศบาลนคร เทศบาลตำบล และสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีเด็กวัยเรียนอายุ 6 - 14 ปี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 และมีค่าเป้าหมาย ร้อยละ 70 ระดับเขตสุขภาพระดับประเทศพบร้อยละ 66.13 เขตสุขภาพที่ 4 พบร้อยละ 67.20 เมื่อจำแนกรายจังหวัด พบว่า มี 2 จังหวัด ที่เกินค่าเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ร้อยละ 73.70 และจังหวัดปทุมธานี ร้อยละ 72.80 และเด็กนักเรียน สำหรับแนวคิดการบริหารด้านโภชนาการเกินเพื่อการส่งเสริมสำหรับเด็กเป็นโรคอ้วน

จะยึดหลักโภชนาการบัญญัติ 9 ประการ ประกอบด้วย 1) กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ มีความหลากหลาย และควบคุมน้ำหนักตัวเอง 2) กินข้าวเป็นหลัก และสลับกับอาหารประเภทแป้ง 3) กินพืชผักให้มาก และกินผลไม้เป็นประจำ 4) กินเนื้อปลา เนื้อสัตว์ ไข่ และถั่วเป็นประจำ 5) ดื่มนมให้เหมาะสมตามวัย 6) กินอาหารที่มีไขมันแต่พอเหมาะ 7) หลีกเลี่ยงอาหารรสหวานจัด เค็มจัด และเผ็ด 8) กินอาหารที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อน และ 9) ดนหรือลดน้ำอัดลม นอกจากนี้ควรนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ ตามแนวคิดและหลักการของการพัฒนาองค์กร ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพที่ได้รับการยอมรับของหน่วยงานทั่ว ๆ ไป คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหารการเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับองค์กร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540) และปัจจัยทางฐานะทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการได้รับอาหารของเด็กการจัดการบริการอาหารในโรงเรียน ปัญหาดังกล่าวขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย ความรู้ทางโภชนาการ พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน สื่อการสอน และสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับประทานอาหารในสภาวะตามที่ตนเองและครอบครัวเป็นอยู่

จากศึกษาปัญหาและแนวคิดภาวะโภชนาการเกินดังกล่าว พบว่า นักเรียนในจังหวัดนนทบุรี มีความเสี่ยงต่อภาวะโภชนาการเกิน จึงควรจะมีการศึกษาสภาพการบริโภคน การรับรู้ด้านโภชนาการ และบริหารจัดการด้านโภชนาการนักเรียนของครูและผู้บริหารโรงเรียนในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาเพื่อป้องกันเด็กอ้วนให้ได้ผล ทั้งนี้ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และตัวนักเรียนเอง ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคน อาหาร ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการสาธารณสุข ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของ “การส่งเสริมการบริหารด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” เพื่อจะได้นำผลการวิจัยดังกล่าวเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา นำไปวางแผนปรับปรุงการส่งเสริมสุขภาพเด็กชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

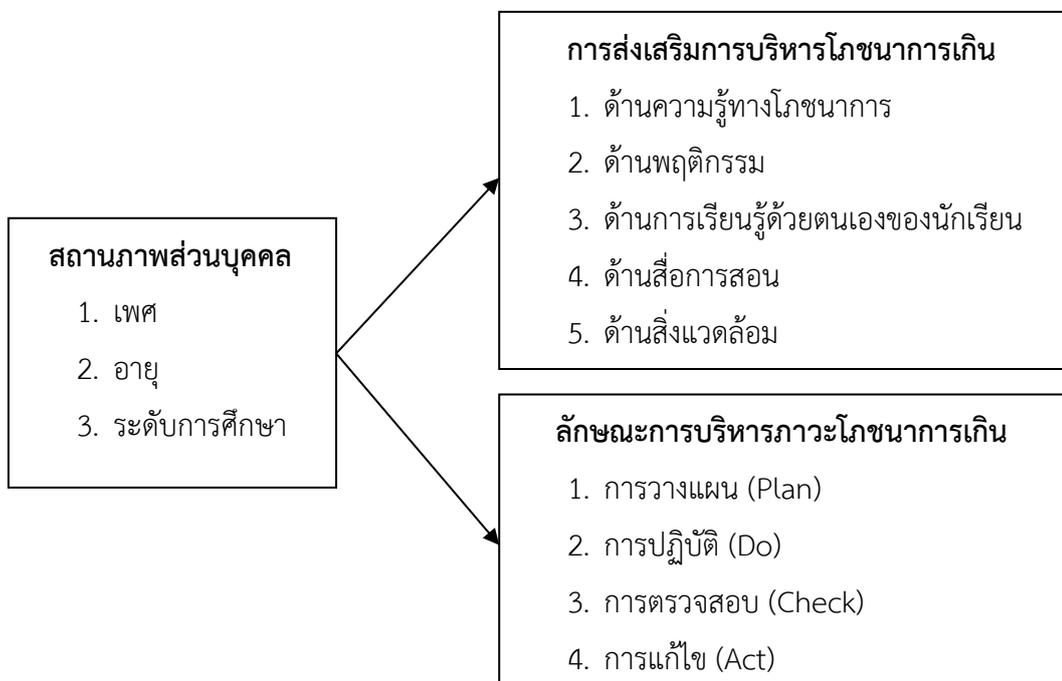
1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

4. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินแตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความเห็นต่อลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน 166 คน (สำนักการศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี, 2562) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 116 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยอาศัยการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณาจารย์ที่ในมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลจำนวน 3 คน ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากการหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น (Index of item-Objective Congruence: IOC) โดยมีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 และได้ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.94 ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรวัด 5 ระดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการบริหารภาวะโภชนาการเกิน และการวิเคราะห์การส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินและลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกิน ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วย LSD

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การส่งเสริมการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวม

การส่งเสริมการบริหาร	\bar{x}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความรู้ทางโภชนาการ	3.97	0.45	มาก	4
2. ด้านพฤติกรรม	3.99	0.47	มาก	3
3. ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	4.00	0.52	มาก	2
4. ด้านสื่อการสอน	3.96	0.35	มาก	5
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.02	0.41	มาก	1
รวม	3.99	0.27	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวม มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, $SD = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดย เรียงลำดับรายด้านตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดถึงต่ำสุดดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ทางโภชนาการ และด้านสื่อการสอน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวม

ลักษณะการบริหาร	\bar{x}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการวางแผน (Plan)	3.91	0.32	มาก	4
2. ด้านการปฏิบัติ (Do)	4.05	0.34	มาก	1
3. ด้านการตรวจสอบ (Check)	4.01	0.34	มาก	3
4. ด้านการแก้ไข (Act)	4.05	0.27	มาก	2
รวม	4.01	0.21	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับรายด้านตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดถึงต่ำสุดดังนี้ ด้านการปฏิบัติ (Do) ด้านการแก้ไข (Act) ด้านการตรวจสอบ (Check) และด้านการวางแผน (Plan)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

การส่งเสริมการบริหาร	t		F-Ratio
	เพศ	การศึกษา	อายุ
1. ด้านความรู้ทางโภชนาการ	0.50	0.02*	0.47
2. ด้านพฤติกรรม	0.31	0.27	0.92
3. ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน	0.86	0.00*	0.82
4. ด้านสื่อการสอน	0.81	0.45	0.42
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	0.70	0.75	0.90
รวม	0.65	0.03*	0.61

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า 1) ครู/ผู้บริหารที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินไม่แตกต่างกัน และ 2) ครู/ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินแตกต่างกัน ด้านความรู้ทางโภชนาการด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน และในภาพรวม ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ลักษณะการบริหาร	t		F-Ratio
	เพศ	การศึกษา	อายุ
1. ด้านการวางแผน (Plan)	0.50	0.02*	0.47
2. ด้านการปฏิบัติ (Do)	0.31	0.27	0.92
3. ด้านการตรวจสอบ (Check)	0.86	0.00*	0.82
4. ด้านการแก้ไข (Act)	0.81	0.45	0.42
5. ด้านสิ่งแวดล้อม	0.70	0.75	0.90
รวม	0.65	0.03*	0.61

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า 1) ครู/ผู้บริหารที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการวางแผน (Plan) ไม่แตกต่างกัน 2) ครู/ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการวางแผน (Plan) และด้านการตรวจสอบ (Check) ไม่แตกต่างกัน และ 3) ครู/ผู้บริหารที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการวางแผน (Plan) และด้านการแก้ไข (Act) ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ศึกษาการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ทางโภชนาการ และด้านสื่อการสอน อภิปรายว่า สิ่งแวดล้อมด้านการเรียนรู้มีผลต่อการรับรู้ด้านประโยชน์และโทษของการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง และมีแนวโน้มให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายเพื่อป้องกันภาวะโภชนาการเกิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไฉไล เทียงกมล และคณะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรม

ป้องกันโรคอ้วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคอ้วน การบริโภคอาหาร และการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง มีการรับรู้ความสามารถตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความคาดหวังในผลลัพธ์การปฏิบัติตัวของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีพฤติกรรมการป้องกันโรคอ้วนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินเพื่อป้องกันเด็กอ้วนให้ได้ผล รวมไปถึงการให้คำแนะนำกับผู้ปกครอง และตัวนักเรียนเองต้องเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่าศึกษาลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติ (Do) เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการแก้ไข (Act) ด้านการตรวจสอบ (Check) และด้านการวางแผน (Plan) อภิปรายว่า ในการดำเนินการด้านลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินผู้บริหารจะเน้นการปฏิบัติเป็นลำดับแรกเพื่อให้การแก้ไขปัญหาดำเนินการไปอย่างฉับไว โดยมีช่วงระยะเวลาดำเนินการใกล้เคียงกับการแก้ไขปัญหา การตรวจสอบและการวางแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภรณ์ กรรมบุตร และคณะ (2557) ศึกษาเรื่อง การจัดการสุขภาพประชากรกลุ่มเด็กแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: ผลลัพธ์เบื้องต้นด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมทางกายของเด็กกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทำการวิเคราะห์ปัญหา การสร้างศักยภาพ ประชาชนและชุมชน การวางแผนการจัดการสุขภาพ การประเมินวิเคราะห์ปัญหาอย่างมีส่วนร่วมจากโรงเรียนโดยใช้วงจร PDCA ซึ่งดำเนินการในช่วงเวลาถึง 18 เดือน เพื่อดำเนินการจัดการสุขภาพกลุ่มวัยรุ่นแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่าง พบว่า ซึ่งเกิดผลลัพธ์และการเปลี่ยนแปลงใน 3 ประเด็น 1) ประเด็นปัญหาและการออกกำลังกาย 2) ประเด็นความต้องการของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นต้องการให้โรงเรียนมีอุปกรณ์กีฬา สถานที่ให้ร่มเงาการฝึกฝนกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกาย และการสนับสนุนจากครอบครัว 3) ประเด็นการจัดการสุขภาพ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับโรงเรียน

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่าเปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการปฏิบัติการส่งเสริมการบริหารภาวะโภชนาการเกินสูงกว่าระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเหตุผลอาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูทั้งเพศชายและเพศหญิงในระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่จะได้รับการมอบหมายงานด้านการควบคุมภาวะโภชนาการของนักเรียน จึงให้น้ำหนักในการบริหารงานมากเพื่อการแก้ไข

ปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้ระดับปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนได้ผลงานในระดับที่มากกว่าครู และผู้บริหารที่สำเร็จการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ อารีย์ นิยมทรัพย์ (2552) ที่ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนใน โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านโภชนาการของครูผู้ดูแลเด็ก ส่วนหนึ่งมีความรู้ด้านอาหารและโภชนาการสำหรับเด็กอยู่ในระดับมากและเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้ระดับ ปานกลาง สาเหตุอาจมาจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กที่ไม่เท่ากันรวมถึงครู ผู้ดูแลเด็กบางคนก็ไม่ได้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยความรู้ความ เข้าใจในเรื่องโภชนาการจึงมีไม่มากนัก

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่าเปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการ เกินของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับ การศึกษา พบว่า ผู้บริหาร และครูที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการปฏิบัติแตกต่าง กันในภาพรวมและรายด้านที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหาร และครูมีอายุ 21 – 35 ปี มีลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นนนทบุรี สูงกว่า อายุ 36 – 40 ปี และอายุ 41 – 59 ปี และผู้บริหาร ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการปฏิบัติลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครนนทบุรี สูงกว่าระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เหตุผลอาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุน้อย และอยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรี ยังมีเวลาในการทำงานที่ มากกว่าเนื่องจากอยู่ในระดับปฏิบัติการส่งผลให้การจัดกิจกรรมในโรงเรียนได้มีผลงานที่สูงกว่าระดับ อาวุโส และระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านพฤติกรรมการรับประทาน ควรส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของ นักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านประโยชน์และโทษของการ รับประทานอาหาร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการรับประทานอาหารให้ถูกหลักโภชนาการ เพื่อสุขภาพที่ สมบูรณ์ แข็งแรงของนักเรียน และควบคุมการขายอาหารและขนมของแม่ค้าในโรงเรียนตามเกณฑ์ของ กระทรวงสาธารณสุข

2. ด้านโทษของอาหาร ควรส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้สร้างตระหนักถึงโทษที่ ตามมาจากการรับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ โดยการยกตัวอย่างจากสถานการณ์จริง ได้แก่ การ ทำศนศึกษาออกสถานที่

3. ด้านสื่อการสอน โรงเรียนมีการส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องโภชนาการได้ถูกต้อง

4. ด้านการวางแผน (Plan) โรงเรียนควรมีการวางแผนให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการควบคุมภาวะโภชนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เพื่อมุ่งผลงานที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณเพื่อศึกษาการส่งเสริม การบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

2. ควรศึกษาปัญหาการภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในระดับประเทศเพื่อเสนอเป็นนโยบายการแก้ไขปัญหาในภาพรวมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2562). พบ 1 ใน 10 เด็กไทยเตี้ย-อ้วน. ค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/47810>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้า คู่มือมาตรฐานการศึกษาการบริหารระบบคุณภาพ. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

จิราภรณ์ กรรมบุตร และคณะ. (2557). การจัดการสุขภาพประชากรกลุ่มเด็กแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: ผลลัพธ์เบื้องต้นด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมทางกายของเด็กกลุ่มวัยรุ่น. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(1) มกราคม – เมษายน 2557.

ไฉไล เทียงกมล และคณะ. (2558). พฤติกรรมการป้องกันโรค อ้วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6. วารสารพยาบาลตำรวจ, 7(2) กรกฎาคม – ธันวาคม 2558: 1 - 15.

สำนักการศึกษาเทศบาลนนทบุรี. (2562). ข้อมูลโรงเรียนสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท). ค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562, จาก <http://sis.dla.go.th/eduSectionSummaryReport>.

_____. (2561). โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี 2561.

อารีย์ นิยมทรัพย์. (2552). บทบาทของครูในการส่งเสริมโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียน เอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607 - 610.

World Health Organization (WHO). (2011). **Childhood overweight and obesity** Retrieved on 5th June 2019, from <http://www.who.int/dietphysicalactivity/childhood/en/>.